
PREDHOVOR

Analýza determinánt (určujúcich zložiek) zdravia je základnou nosnou štruktúrou poznatkového aparátu v rámci štúdia jednotlivých odborov zdravotníckych vied. Historické udalosti sú aj v súčasnosti pre ľudstvo varovaním. Poukazujú na katastrofálne následky šíriacich sa epidémií, chorôb a prírodných katastrof. Napriek preferencii zdravia v rebríčku hodnôt jednotlivcov a racionálne akceptovanej téze, že „zdravie je potrebné podporovať, upevňovať a chrániť“, realita je neraz iná. Uprednostňujeme konzumný štýl života, holdujeme abúdom, absentuje pohyb, dominuje stres, zhoršujú sa environmentálne podmienky. Dôsledkom je stúpajúca chorobnosť, zvyšuje sa množstvo užívaných liekov, rastú finančné náklady na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a znižuje sa kvalita života.

Uvedená nelichotivá situácia sekundárne núti odborníkov hľadať a objavovať nové medicínske a ošetrovateľské postupy, prístroje a lieky. Možno konštatovať, že v súčasnosti dokážeme rozpoznať symptómy chorôb rýchlejšie a efektívnejšie ako v minulých storočiach, máme účinnejšie lieky, operačné postupy, dožívame sa vyššieho veku, aj keď neraz s dlhým zoznamom chronických chorôb. Ako podporiť, udržať a prinavrátiť zdravie? Za východisko považujeme manažment determinánt zdravia.

Cieľom tejto monografie je prezentovať výber teoretických informácií a výsledkov empirického skúmania problematiky, ktorá analyzuje determinanty zdravia v kontexte podpory zdravia, prevencie civilizacyjnych chorôb a zdravotnej výchovy. Učebný text je rozdelený do piatich hlavných kapitol. Retrospektívny pohľad je naplnený definovaním a charakteristikou základných determinánt zdravia. Súčasný stav zahŕňa prístup odborníkov k podpore zdravia a je nosnou časťou podkapitol.

Publikácia je výsledkom našej niekoľkoročnej vedeckovýskumnej práce a profesionálneho záujmu o danú problematiku. Určená je pre študentov doktorandského, doktorského, magisterského a bakalárskeho štúdia jednotlivých zdravotníckych odborov, pre poslucháčov jednotlivých odborov špecializačného a certifikačného štúdia v rámci ďalšieho vzdelávania, ako aj pre zahraničných študentov. Na záver ďakujeme obom recenzentkám za cenné informácie a pripomienky k rukopisu.

Autorky